

HISTORIJSKI RAZVOJ MEDICINSKE POMOĆI KROZ STOLJEĆA

Prim. Caramia G

Istaknuti primarijus pediatrije i neonatologije

BOLNIČKA USTANOVA ZA MAJKE I DJECU «G. SALESII» - ANCONA ITALIA

Jedan od najstarijih i najbitnijih funkcija čovjeka, od kada se on pojavio na zemlji ili ako hoćete od kada je otjeran iz zemaljskog raja, predstavljena je pomaganjem, kao i liječenjem i podpomaganjem bolesne osobe i osobe sa tegobama, a zatim vršenjem jedne cjelokupne javne i terapijske pomoći «liječenja».

Takva praksa javne pomoći napredovala je prateći ljudski rod kroz njegovu historiju nalazeći kroz vrijeme modalitet i intenzitet te svih, a posebno onih koji rade na području zdravstva, shvataju da je ljudsko biće načinjeno od zemlje i duha u jednu cjelinu kojoj neprestana skrb omogućava da živi obezbjeđujući promjenjivu i privremenu dobrobit te cjeline.

Već u najstarijoj egipatskoj civilizaciji hramovi posvećeni Iside-u i Serapide-u privlačili su mnoštvo bolesnih punih povjerenja u Božiju milost, koji barem djelomice nalaze mjesto u posebnim građevinama u kojima dobivaju posebnu vrstu pomoći. U antičkoj grčkoj bila su, međutim, strukturirana tri oblika javne pomoći: asclepiei, jatreion koji su latinjani nazvali «tabernae medicorum» i domaće bolesničke sobe koje su latinjani nazvali «valetudinarii» i koji su imali tu karakteristiku da su bili neka vrsta bolnice s prisustvom «bolničara» «servus valetudinarius» kao što se vidi iz valetudinaria u Vetera-u (koji je dug 83m sa boravištem za ljekare, bolničare i ostavom za lijekove) i koji je ugledao svijetlo dana prilikom iskopavanja u Xanten-u u Njemačkoj. U početku pored hramova posvećenim božanstvima, asclepiei su bili sačinjeni od konstrukcija u kojima su bolesni, po savjetu svećenika i nakon hipokratovih poučavanja po preciznim liječničkim uputama, slijedili pripremni pravac javne pomoći stvarno posvećen posebnoj dijeti, higijeni tijela, i kupeljima, masažama, trljanjem i fizičkim vježbama. Pacijenti su bili uvođeni da spavaju u ograđenom prostoru hrama, gdje je bilo mjesto zvano incubatio-inkubatori, tj. proročanski san u kome se pojavljivao Bog u osobi koja liječi pacijenta ili koja mu indicira tretman koji treba da slijedi. Prikladna mjesta bila su dodana i Epidauru-u asclepieo-u u Rimskoj epohi kako za roditelje tako za umiruće, kako bi se rođenje i smrti dešavali na pripremljenom i zaštićenom mjestu, uz prikladnu pomoć. U to vrijeme, međutim, bolesnik je bio društveno beskorisna osoba koja nije zavređivala da se na nju osvrće ali sa hipokratovim poučavanjem dolazi do humanijeg poimanja liječničke ljubavi prema bližnjem koji boluje u toj mjeri da se potvrdi da «tamo gdje ima ljubavi za čovjeka ima ljubavi i za umjetnosti» (Pazzini A).